

31ste zondag door jaar C

Lc. 19, 1-10

U weet waarschijnlijk allemaal wel dat we in Eindhoven het Steunpunt Materiële Hulpvragen hebben, opgericht vanuit de katholieke parochies om, simpel gezegd, mensen die in acute financiële nood verkeren helpen. Dus geen ingewikkelde formulieren, geen wachttijden van enkele weken enzovoort, maar onmiddellijke hulp. Want zo dringend is het soms: ik moet vandaag mijn gasrekening betalen want anders sluit men mij morgen af. Of hulp aan mensen die tussen wal en schip dreigen te vallen: ik moet, om een uitkering te krijgen, een identiteitskaart hebben, maar ik heb geen geld om de foto te laten maken.

Nu wordt er natuurlijk niet altijd zomaar geld gegeven aan de eerste de beste die erom komt vragen: het Steunpunt is geen melkkoe en bovendien zouden de bedriegers en oplichters het vlug in de gaten hebben. Er moet dus altijd wel iets achtergrond zijn.

Vaak valt dan op dat mensen in nood het uitsluitend aan zichzelf te danken hebben. Dat klinkt hard, maar het is de waarheid. Ze leven boven hun stand, ze trappen in de val van gemakkelijk geld lenen of iets op afbetaling kopen, of ze vergooiden hun geld aan prutsen en onnodige luxe in plaats van iedere maand wat opzij te leggen.

Dat maakt het soms moeilijk om een beslissing te nemen als men om dringende hulp vraagt. Wat doet ge: ze op de blaren laten zitten (ze hebben per slot van rekening zelf met vuur gespeeld), of helpen met als risico dat het dweilen is met de kraan open? Of om het anders te zeggen: zijt ge vooral correct of zijt ge vooral barmhartig?

Ieder geval is natuurlijk anders, maar God zij dank (letterlijk en figuurlijk) is het toch vooral de barmhartigheid die het meestal wint. Dat betekent dat slechts zelden iemand niet geholpen wordt. Het betekent ook dat ge achteraf soms moet vaststellen: we hebben ons laten vangen. Men is hier gekomen met één of ander emotioneel verhaaltje en we zijn erin getrapt: het was niet terecht dat we geld gegeven hebben want ze hebben het gebruikt om drank te kopen of een stereo of wat dan ook. Maar die gevallen wegen niet op tegen de kansen die ge hebt om wél goed te doen en te helpen.

En op het moment dat ge mensen kunt helpen er terug bovenop te komen, heeft dat soms meer effect dan ge van tevoren kon inschatten. Een voorbeeldje. Jaren geleden klopte, in mijn vorige parochie, iemand aan bij het noodfonds: geen geld, een berg schulden enzovoort. Stapje voor stapje heeft het fonds hem kunnen helpen met een renteloze lening die hij terugbetaald heeft zoals het kon, soms bij wijze van spreken met koperen centen. Maar hij is er bovenop gekomen. De verrassing was groot dat hij, toen de schuld effen was, toch geld bleef overmaken aan het fonds: 5 euro per maand. Toen de penningmeester hem daarop aansprak en zei: 'Ge hoeft niet meer te betalen, de schuld is afgelost', was zijn reactie: 'Dat weet ik, maar ik ga proberen om elke maand 5 euro opzij

te leggen voor jullie: zonder jullie had ik nog in de miserie gezeten. Nu ik er weer bovenop ben (en dat hoop te blijven) is dat mijn bedankje elke maand’.

Als Jezus vandaag Zacheus ontmoet kan Hij twee dingen doen. Hij kan zeggen: ‘Jongen, ge zijt fout bezig. Ge zijt een afperser, een profiteur en een oplichter. Dat niemand u ziet staan hebt ge louter en alleen aan uzelf te danken’. Dat klinkt hard, maar het is wel de waarheid: Zacheus had het er zelf naar gemaakt, zoals velen in onze dagen hun problemen louter en alleen aan zichzelf te danken hebben. Of ge kunt denken: ‘Ja, het is niet fraai, maar waar hij vooral behoefte aan heeft is een duwtje in de goede richting’. Dat houdt risico’s in: niets of niemand kan garanderen dat dat duwtje genoeg is om het tij te doen keren: mensen vervallen soms terug in hun oude, slechte gewoonten. Maar dat risico moet ge durven nemen.

Of nog anders gezegd: soms kunnen we inderdaad te kwistig zijn met onze goedheid en onze hulp, en brengt dat een stuk ontgoocheling. Dat kan lastig zijn. Maar Onze Lieve Heer zal het liever zo zien dan dat we daarin te zuinig geweest zijn en kansen gemist hebben anderen goed te doen waardoor ze zelf misschien ook ten goede veranderen. Misschien moet ge daar inderdaad een beetje goedgegelovig voor zijn (of ‘zot’ zullen anderen zeggen), maar bedenk dan maar dat de armen van geest een bijzonder plekje hebben bij God. Amen.

Johan Goris, pastoor